

VRAGEN EN ANTWOORDEN over de elektronische uitwisseling van medische gegevens

Wat?

In december 2011 zijn de organisaties van huisartsen(posten), apothekers en ziekenhuizen met de NPCF tot een akkoord gekomen over elektronische uitwisseling van medische gegevens via een speciaal beveiligd landelijk netwerk. Dat betekent dat –alleen als u dat wilt– uw medische gegevens uitgewisseld kunnen worden tussen dokters en/of apothekers die u behandelen.

Waarom?

Dat maakt de zorg veiliger, omdat de dokter of een spoedarts dan bijvoorbeeld op de hoogte is van uw eventuele aandoeningen, allergieën, en medicijngebruik. Daardoor wordt de kans op medische fouten kleiner en uw zorg veiliger. De uitwisseling gebeurt voor het grootste deel regionaal, maar kan straks ook landelijk gebeuren als u bijvoorbeeld verder van huis bent en zorg nodig hebt.

Welke gevolgen?

Welke gevolgen heeft dit en wat betekent dit voor u? Om dat te beantwoorden hebben we een aantal veelgestelde vragen en antwoorden op een rij gezet.

1. Hoe werkt een uitwisselingsnetwerk voor de zorg ?

Uw medische gegevens staan in de computer bij uw huisarts. Landelijk is er een soort verkeerscomputer (het Landelijk Schakelpunt, LSP), die bijhoudt bij welke zorgverlener uw medische gegevens bewaard worden. Hier zijn uw gegevens dus niet opgeslagen. Een zorgverlener die bij uw behandeling betrokken is, kan via dit schakelpunt uw gegevens opvragen, maar alleen met uw toestemming. Uw gegevens worden dan via een beveiligd netwerk dat los staat van het internet verzonden

2. Wat heb ik eraan dat mijn gegevens worden uitgewisseld?

Als u een keer 's avonds of in het weekend naar de Huisartsenpost moet, is het belangrijk dat de dokter ter plaatse bijvoorbeeld weet welke medicijnen u gebruikt of welke chronische aandoeningen u heeft. Het is belangrijk dat iedere arts die medicijnen aan u voorschrijft kan zien wat u slikt, of welke allergieën u eventueel hebt.

Ook als u een dokter nodig heeft terwijl uw buiten regio bent voor bijvoorbeeld uw werk, een vakantie of een bezoek, dan is het belangrijk dat die dokter op de hoogte is van de belangrijkste zaken en weet wat er in uw dossier staat. Dat is ook van belang als u een behandeling of operatie ondergaat in een gespecialiseerd ziekenhuis buiten uw regio.

3. Welke gegevens over mij kunnen er worden uitgewisseld?

Het gaat om twee soorten gegevens:

1. De zogenaemde 'waarneemgegevens'. Dat is een zogenaamde "professionele samenvatting" met uw belangrijkste gezondheidsinformatie die een waarnemend huisarts, anders dan uw eigen huisarts, nodig kan

hebben. Het gaat dan om bijvoorbeeld een chronische aandoening (bijvoorbeeld reuma, diabetes, hoge bloeddruk), actuele klachten waar u voor behandeld bent (bijvoorbeeld nekklachten of hoofdpijn of benauwdheid), de laatste 5 consulten bij de huisarts. Daarnaast staan daar verslagen van eventuele bezoeken aan de huisartsenpost in. Eigenlijk gaat het om de belangrijkste gezondheidsgegevens die een waarnemend arts nodig heeft.

2. Gegevens over uw medicijngebruik: een actueel overzicht van de medicijnen die u heeft gekregen en uw allergieën en contra-indicaties.

4. Hoe veilig is de uitwisseling van mijn gegevens?

Medische gegevens zijn privacygevoelig. Dus veiligheid staat voorop:

- Zorgverleners kunnen alleen uw gegevens opvragen als u daar toestemming voor hebt gegeven.
- Zorgverleners mogen alleen patiëntgegevens via het landelijk schakelpunt opvragen als dat noodzakelijk is voor de behandeling van de patiënt. Een zorgverlener die gegevens van een patiënt inziet die niet onder zijn behandeling is, is strafbaar.
- Alleen zorgverleners die een goed beheerd computersysteem gebruiken kunnen meedoen aan de uitwisseling van medische gegevens. Dit betekent onder andere dat de beveiliging goed is geregeld en wordt gecontroleerd.
- Alleen een zorgverlener die ertoe bevoegd is heeft inzage in een dossier. Om deze privacy te garanderen is onder meer een Unieke Zorgverlener Identificatiepas (UZI-pas) ontwikkeld. Met deze pas moet een zorgaanbieder zich identificeren. Zo wordt voorkomen dat onbevoegden inzage of toegang krijgen tot medische gegevens. Daarnaast wordt bijgehouden wie wanneer uw gegevens heeft opgevraagd, zodat u dat altijd terug kunt vinden. Dit noemen ze het 'loggen' van gegevens (net als een logboek bijhouden). Op elk moment is na te gaan wie uw gegevens heeft opgevraagd.

Het belangrijkste is dat u zelf de keus hebt: Wil ik wel of niet dat mijn gegevens worden uitgewisseld.

5. Wat gaat er voor mij veranderen er toch een EPD komt?

Voor u verandert er op zich niets. Uw medische dossier blijft gewoon bij uw huisarts. Het enige dat nu verandert is dat de huisarts u toestemming gaat vragen of waarnemend huisartsen (op de huisartsenpost) ook bepaalde gegevens uit uw dossier kunnen opvragen.

Uw apotheker zal u toestemming vragen over uw medicatiegegevens.

Alleen als u dat wilt, mogen andere dokters of apotheken hier gebruik van maken. Zij zullen dit vooraf aan u vragen.

6. Wat heeft de NPCF geregeld voor mijn belangen als patiënt?

Iedere patiënt moet zelf de keuze kunnen maken of hij wil dat zijn gegevens elektronisch uitgewisseld kunnen worden. Wij hebben afspraken gemaakt met de organisaties van huisartsen en apothekers over de aansluiting op het uitwisselingsnetwerk.

Daarnaast :

De NPCF start binnenkort een project, dat een aantal belangrijke rechten voor u waarborgt:

- U kunt uw eigen gegevens downloaden en zo uw eigen persoonlijke gezondheidsdossier (PGD) aanmaken. Zo kunt u als patiënt uw eigen dossier beheren en bepalen wie die gegevens nog meer mogen raadplegen. U kunt zelf andere zorgverleners, mensen die dicht om u heen staan of lotgenoten betrekken in uw eigen gezondheidsdossier.
- Als patiënt heeft u inzage in uw eigen gegevens en de logging: dus een overzicht wie uw gegevens geraadpleegd hebben en wanneer.

7. Hoe werkt zo'n persoonlijk gezondheidsdossier (PGD)?

U kunt straks uw eigen dossier downloaden (via de huisarts of apotheker). U kunt dit naar uw eigen computer verhuizen, maar u kunt dit ook naar een beveiligde persoonlijke online omgeving brengen. Mijnzorgnet.nl is hiervan een mooi voorbeeld. Dit is een beveiligde internetsite waar u als patiënt een eigen pagina heeft waarop u uw eigen informatie beheert. Daarnaast kunt u informatie inwinnen, ervaringen uitwisselen met lotgenoten en contact leggen met dokters. U logt in met uw DigiD en SMS-code zodat niemand anders bij uw gegevens kan.

8. Hoe kan ik nu meer eigen regie voeren met een persoonlijk gezondheidsdossier (PGD)?

- U kunt nalezen wat er in uw dossier staat
- u kunt eventuele onjuistheden opmerken en onder de aandacht van uw zorgverlener brengen.
- U kunt uw medische gegevens met informatie aanvullen (zoals eigen aantekeningen of de uitkomsten van metingen die u zelf doet)
- U kunt een community starten om informatie met mantelzorgers en/of zorgverleners af te stemmen, zodat men op de hoogte is van uw situatie
- U hebt de mogelijkheid om in de toekomst ook online consulten te koppelen

9. Wat is het verschil tussen het Landelijk Schakelpunt (LSP) mijn persoonlijk gezondheidsdossier (PGD)?

Het LSP wordt gebruikt door professionals voor de uitwisseling van medische gegevens. De gegevens die u in uw persoonlijk gezondheidsdossier (PGD) zet, worden vooralsnog niet automatisch opgenomen in uw medische dossier bij de huisarts. U kunt wel bij uw huisarts melden dat er fouten in uw dossier staan, zodat hij dat aan kan passen. Maar u kunt dat niet zelf doen.

U kunt zelf bepalen wat er met de gegevens gebeurt die in uw eigen omgeving op bijvoorbeeld mijnzorgnet.nl staan.

In de toekomst zullen meer toepassingen ontwikkelt worden.

10. Wordt mijn PGD automatisch aangepast als ik bij de apotheek ben en een nieuw medicijn krijg?

Ja, zo moet het wel gaan werken. Op het moment dat het voor de huisartsenpost beschikbaar is en het in de professionele samenvatting staat kan het ook in het PGD worden bijgewerkt

11. Wat is het verschil met het medicatieoverzicht dat ik nu bij de apotheek kan halen?

Het medicatieoverzicht dat u nu bij de apotheek kunt opvragen is meestal het overzicht van de medicijnen die alleen door die apotheek verstrekt zijn, of aan die apotheek zijn doorgegeven. Als die apotheek straks aangesloten is bij de LSP staat ook de medicatie van andere apotheken waar u geweest bent, zoals ziekenhuisapotheken, erop.

12. Als u geen toestemming geeft voor landelijke uitwisseling kunt u dan wel een persoonlijk gezondheidsdossier krijgen?

Ja, dat kan. U kunt nu ook al uw medische gegevens opvragen en vastleggen op bijvoorbeeld een usb stick. Dat kan straks ook, ongeacht of u toestemming geeft aan landelijke uitwisseling. Ook hebt u nu al het recht om uw zorgverlener te vragen om een kopie (afschrift) van uw medisch dossier. Dit ontvangt u dan meestal op papier.

13. Als u eerder bezwaar heeft gemaakt tegen uitwisseling van uw gegevens, geldt dat dan nu nog steeds?

Jazeker!

14. Als u eerder geen bezwaar gemaakt hebt tegen uitwisseling van uw gegevens, wat gebeurt er dan?

In 2012 zal uw huisarts en/of apotheker u expliciet om toestemming vragen. Als dat voor het eind van 2012 niet is gebeurd, dan wordt ervan uitgegaan dat u geen toestemming gegeven hebt.

15. Wat kunt u doen als u iets wilt veranderen in uw dossier?

U kunt niet zelf iets veranderen in uw dossier zonder dat met uw huisarts of andere zorgverlener kort te sluiten. Maar doordat u uw dossier zelf kunt downloaden en inzien, kunt u eventuele fouten snel herkennen. Dit moet u dan wel terugkoppelen naar uw arts. Als u bepaalde informatie uit uw dossier wilt laten halen, kunt u dat ook met uw huisarts bespreken.

De NPCF wil dat u als patiënt het recht krijgt om uw dossier elektronisch aan te vullen en te controleren.

16. In november 2011 ging een doorstart van het EPD niet door omdat er te weinig dokters en apotheken mee wilden doen. Waarom zullen die weigerende zorgverleners nu wel mee doen?

De vereniging van zorgaanbieders (een overkoepelende organisatie waarin de huisartsen(posten), apotheken en ziekenhuizen vertegenwoordigd zijn) zegt nu dat meedoen belangrijk is; ze hebben dit zelfs opgenomen in hun kwaliteitsnormen. Daarnaast gaan zorgverzekeraars in de toekomst alleen nog contracten afsluiten met dokters/apotheken die aangesloten zijn op het Landelijk Schakelpunt (LSP). Ook zal de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) erop toezien dat iedere zorgverlener mee doet met landelijke elektronische uitwisseling van medische gegevens.

17. Wie gaat de elektronische uitwisseling nu regelen? En welke rol speelt de NPCF hierbij?

Tot nu toe was de minister van VWS verantwoordelijk voor elektronische uitwisseling van medische gegevens. Vanaf nu gaan de zorgaanbieders het regelen. De patiënt krijgt inspraak:

Daarnaast komt er een patiënten -en consumentenraad die de belangen

van u als patiënt hierin gaat behartigen. De NPCF gaat inhoud geven aan deze patiënten- en consumentenraad. Deze raad wordt verplicht om advies gevraagd als het gaat om privacy aspecten, maar kan ook zelf ongevraagd advies geven.

18. Mijn huisarts is aangesloten bij een regionaal EPD. Blijft die bestaan? Blijven mijn gegevens dan alleen binnen deze regio?

Deze regionale verbanden blijven gewoon bestaan, alleen zullen de artsen en apotheken straks ook aangesloten zijn op een landelijk netwerk. Ook gaan ze allemaal dezelfde landelijke standaarden voor veilige gegevensuitwisseling gebruiken. Voor u betekent het dat u er nu voor kunt kiezen dat uw gegevens niet alleen binnen uw regio maar daar buiten kunnen worden geraadpleegd.

19. Kun je arbo-artsen/ verzekeraars uitsluiten van inzage?

Alleen (huis)artsen, huisartswaarnemers en apotheken kunnen uw gegevens inzien. Arbo-artsen en verzekeraars dus NIET!

20. Maar de zorgverzekeraar betaalt nu voor deelname van de zorgverleners aan het Landelijk Schakelpunt (LSP); kan de verzekeraar dan ook in mijn dossier?

Nee. Het belang van de zorgverzekeraars is dat er een zo goed mogelijke uitwisseling van medische gegevens komt waarmee fouten (en dus extra kosten) voorkomen worden. Een zorgverzekeraar kan niet in dossiers kijken, want hij heeft geen UZI-pas (die hebben alleen zorgverleners /apotheken).

En daarnaast vindt er toezicht plaats (via audits en door de Inspectie) en zijn er ook twee wetten die dit verbieden: de wet WBP (Wet bescherming persoonsgegevens) en de wet WGBO (Wet op de Geneeskundige behandelovereenkomst).

21. Betaal ik uiteindelijk als patiënt /verzekerde voor de elektronische uitwisseling doordat verzekeraars de kosten in de premie doorberekenen?

De verwachting is dat er minder fouten zullen worden gemaakt als medische gegevens uitgewisseld worden. Daardoor zullen de kosten juist dalen, zal de kwaliteit toenemen en verdient de investering in het Landelijk Schakelpunt (LSP), waardoor de elektronische uitwisseling plaats zal vinden, zich terug.

22. Waar kan ik terecht met vragen/ klachten?

Er is een speciaal Klantenloket waar u uw vragen kunt stellen: via telefoonnummer 0900 – 232 43 42 (1 cent per minuut). Op werkdagen telefonisch bereikbaar tussen 8.30 en 17.30 uur. Meer informatie vindt u ook op www.infoepd.nl

U kunt uiteraard ook terecht bij de Zorglijn van de NPCF:

Stuur een e-mail of bel 030 - 291 67 77.